

126

Colectia **POVESTIRI ȘTIINTIFICO-FANTASTICE**

CAMIL BACIU

EXPERIENȚA „COLOMBINA”

EDITATA
DE REVISTA
**ȘTIINȚA
TEHNICĂ**

CAMIL BACIU

EXPERIENȚA „COLOMBINA“

Colecția „Povestiri științifico-fantastice”

Anul VI – Nr. 126

Dragi cititori,

Vă rugăm să ne scrieți impresiile și observațiile dv. critice cu privire la aceste povestiri și la prezentarea lor grafică.

Adresa noastră este: Colecția „Povestiri științifico-fantastice” a revistei „Știință și tehnică”, Casa Scintei, Piața Scintei nr. 1, raionul I. V. Stalin, București.

EXPERIENȚA „COLOMBINA“

I

Am dus paharul la gură, și sticla mi-a zăngănit pe dinți. Avea oare să mă cuprindă și pe mine neliniștea asta înfricoșătoare pe care o simțeam plutind în jur? Mi-am dat capul pe spate afundându-mi privirile în cerul limpede. Era ora la care soarele, atingând muntele Richard, îl incendia. O ceață nespus de fină se ridică din iluviu, irizindu-se și desprinzându-se în nenumărate văluri trandafirii.

Și deodată, nefirească, enormă, o coloană de fum s-a ridicat deasupra Dorchesterului. Tromba neagră s-a lăsat peste zare, crescând mereu, și din ea a fișnit o ciupercă cenușie și luminoasă, culminând cu o spumă de flăcări. Valuri imense de fum negru au acoperit-o o frințură de secundă, răsfirându-se apoi și însoțind-o ca pe un lujer de foc.

Am început să tremur și mi-a înghețat șira spinării.

Oamenii se trinteau pe jos, urlau, se rostogoleau pe panta dealului, țipând ascuțit și călcându-se în picioare unii pe alții. În mai puțin de zece secunde nu se mai vedea nici urmă din cei din Dorchester. Toți intraseră în corturi, se acoperiseră cu foile de azbest sau cu hainele despachetate. Nici pe terasă nu mai era nimeni — consumatorii fugiseră la bar și de acolo priveau muți, cu ochii larg deschiși.

Rămăsesem singur afară. Ciuperca se lăța mereu, iar cerul se întuneca în partea aceea. Razele amurgului împurpurau vălmășagul neguros care părea să izbucnească dintr-un vulcan în erupție.

Gura mi se uscaseră cumplit, dar pulsul îmi bătea normal. Nu puteam să înțeleg ce s-a întâmplat. Formulam automat judecăți simple, parafrazând parcă o veche carte de școală: A explodat. Deci a fost Colombina. Deci Johnson s-a ținut de cuvânt. Un nebun în criză a ucis Dorchesterul.

În clipa aceea, zgomotul exploziei și suflul au ajuns la noi. Am avut senzația că mă cuprinde un vârtej călduț, și în același timp o bubuitură groaznică mi-a cutremurat capul și pieptul, de parcă aș fi fost plesnit în feastă cu un butuc de lemn. Mi-am astupat urechile cu palmele și am fugit în bar. Paharele de cristal fin, pentru șampanie, plesniseră toate. Într-un colț, Camuse ingenunchease și se

bătea cu fruntea de podea. De jos se auzeau hohote de plins desperat, gemete de oameni. Iși plîngeau rudele rămase în Dorchester. Dar... Groaznic!... Andrew cu Miriam plecaseră în dimineața aceea într-acele locuri!

— Oh, bestie, am răcnit, de unul singur, descleștindu-mi gura cu greu. Oh, Andrew! Miriam!

Și încordarea în care trăiam de douăzeci și patru de ore s-a spart într-un hohot innăbușit, gilguit, care nu mă ușura, ci-mi ardea coșul pieptului și gîtlejul.

II

Adeseori mi-am reamintit clipele acelea. Intensitatea amintirilor e dată, fără îndoială, de intensitatea trăirii momentelor respective. Se spune că de la această regulă fac excepție întimplările neplăcute, dezgustătoare, nocive pentru cel care-și amintește și că acelea se estompează rapid, măturate de o forță ce apără conștiința. Dar forța aceasta caritabilă n-a întins nici un vâl peste imaginea celor petrecute atunci.

Totul a început în urmă cu trei luni într-o după-amiază fierbinte de august, cînd mă întinsesem pe salteaua pneumatică, în camera de baie, singurul loc unde se mai putea respira în voie. Lăsasem aparatul deschis ca prin somn să deosebesc vocea lui Miriam anunșînd programul de mine al lui „Chow-Tel-Company“ sau citindu-și unul din primele ei reportaje.

Dar n-am apucat să ațipesc nici măcar o clipă căci intensitatea emisiunii a scăzut brusc, și, intrucît variațiile acestea mă scoteau din fire, am sărit drept în picioare să răsucesc butonul.

Am lipăit desculț pînă la televizor, dar m-am pomenit față în față cu Miriam. O schimbaseră la prezentarea programului de după-amiază și desigur că n-avusesse timp să-și revadă textul. Într-adevăr, a tușit ușurel de vreo două ori — ceea ce însemna zece dolari amendă —, apoi a vorbit sacadat și impersonal. Anunța preliminariile acordului în ceea ce privește încetarea experiențelor nucleare, urmînd ca ulterior înțelegerea să fie definitivată și să intre în funcție corpurile de control reciproc.

Totul n-a durat decît două minute, dar a fost de ajuns ca să mă zăpăcească. M-a cuprins un entuziasm de băiețel și m-am dat peste cap prin cameră. Senatorul Dodge mi-a devenit simpatic și aș fi gustat Pentagonul ca pe o bucată de ciocolată. În sfîrșit făcuseră o treabă! Pe de altă parte, asta însemna că o să mai slăbească cercetările și oamenii lui Bouter, căci acordul atrăgea destinderea pe toate planurile! Mîine trebuia să vină și pe la noi la redacție nu pentru o anchetă propriu-zisă, dar ca să-și vire puțintel nasul în treburile noastre. Erau toți din Chicago, numai Robert Snowders se născuse în Chandow, tatăl lui fiind chiar vecin cu noi. Robert, după ce se învîrtise pe lingă ziarul local și încercase cîteva mici afaceri, fusese primit

la F.B.I. și nu cred că s-ar fi găsit loc mai bun pentru el: mințea pentru orice fleac, dar fiindcă nu era prea deștept se incurca și începea să vorbească în dodii. Din cei care îl cunoșteau nu-l iua nimeni în serios. Străinilor le făcea însă impresie bună cu fața sa plină, statura îndesată, hainele puse la punct; părea un băcan serios care, chiar dacă îți ia mai scump, îți dă marfă bună. Din păcate nu putea să-și ascundă ceafa și miinile. Ceafa era groasă, roșie, umflată, iar miinile, cu degete scurte și grosolane, pipăiau tot timpul ca nu cumva să le scape ceva bun.

După vestea asta nu se putea ca Snowders să nu-și domolească zelul în vinatul vrăjitoarelor. Drăguțul de Roby n-avea să mai vină a doua zi cu zimbetul lui sliinos, întrebându-mă dacă-l iubesc pe Tom Paine!*

M-am încălțat la repezeală s-o iau pe Miriam de la „Chow“ înainte de a pleca cu omnibuzul. Dar n-am apucat să-mi pun cravata că pe ecranul televizorului a prins contur un cap de om cu urechi clăpăuge. Fără transmisie sonoră, noul apărut era grotesc: fălcile osoase i se zbăteau în pielea pungită a feței și părea că latră fără glas. După cîteva secunde, cînd i s-a auzit vocea, l-am recunoscut: era John Johnson, regele minereului nobil, „magnatul cu cap de farmer“**, „bunul nostru strămoș în viață“, în sfîrșit un coleg de breaslă și de promoție de-al lui Rockefeller-senior, o eminență cenușie de mult pusă la naftalină. Nu știu cu ce și-a început cuvîntarea — pierdusem șase sau șapte secunde. Dar „Telegraph Chandow“ a reproduș-o a doua zi și am păstrat-o ca pe un document unic.

„Bunii mei copii — a spus el — vă salută un modest concetățean al vostru, pe care fantezia ziariștilor l-a numit regele berilului. Din păcate, metalele nobile nu-l innobilează și pe regele lor pînă acolo încît să-l împiedice să ruginească. Asta e tristul adevăr: John Johnson a îmbătrînit și-și va sărbători a optzeci și cincea aniversare miine, la orele șase seara. Va fi poate ultima mea aniversare și aș voi să las Americii o amintire plăcută. Sînt ridicat de jos, bunii mei copii, și am ajuns în virful piramidei sociale făcîndu-mi loc cu coatele. Inițiativa m-a transformat din boy în proprietar de hotel, din hotelier în fabricant, din fabricant în principalul acționar al lui «Chow-Company». Această inițiativă particulară care m-a stimulat merită un monument. I-l voi ridica. Acum, la orele acestea, cînd guvernul pare a-și fi pierdut capul și inclină spre dezarmare, eu spun cu hotărîre: «nu». Sîntem cu toții împotriva armelor de exterminare în masă, împotriva experiențelor nocive, dar nu împotriva bombelor curate. Căci, copiii mei, bomba curată există. Un grup de savanți și de oameni de afaceri au hotărît să demonstreze lumii întregi proprietățile de nebănuit ale calibrelor mici denumite Colombina, Dagmar, Sorento, Puck, Peter Pan, Danny. Vom face aceasta în ciuda celor care, și-au pierdut bunul simț și luciditatea în aprecierea relațiilor de

* Tom Paine — unul dintre purtătorii de cuvînt ai revoluției democratice americane din secolul al XVIII-lea (n. r.).

** Farmer — fermier în limba engleză (n. r.).

forță, vom face aceasta pentru că nu există altă cale și pentru că sîntem conștienți de răspunderea care apasă asupra noastră.

Acesta e monumentul pe care vreau să-l ridic inițiativei particulare: lansarea primei bombe atomice personale din univers! Ea a fost elaborată în uzinele mele, de către inginerii mei, cu metalul și uraniul meu. O mare parte a averii mele a fost investită în această bombă. Dar America merită asemenea jertfă! Și o voi face. Miine, la ora șase seara o teleghidată de tip Colombina va fi lansată în preajma Dorchesterului“.

Pînă aici ascultasem puțin intrigat, dar destul de calm discursul lui Johnson. Mă amuzase dezinvoltura cu care făcea abstracție de elementul motor al carierei sale: loviturile pe care le dăduse cu banda lui Marcussio în timpul prohibiției. Cînd a pomenit însă de Dorchester am tresărit. Nu erau decît 60 km de acolo pînă la noi, trecînd peste dealurile Srand și poalele muntelui Richard!

Își alesese, desigur, statul Massachusetts pentru experiență numai fiindcă are o populație densă și e tipic pentru aglomerările umane din est! La aceasta mai contribuise faptul că majoritatea clădirilor aflate în apropierea liniei ferate care duce către Chandow și apoi spre Groy îi aparțineau lui. Paguba posibilă s-ar fi repercutat mai întii asupra averii sale.

„La ora 18 după ora Washingtonului — a urmat solemn —, proiectilul va exploda la cinci kilometri de periferia Dorchesterului. El va arde totul pe o rază de trei sute de metri, va distruge în proporție de optzeci la sută pe o rază de șase sute de metri iar după o mie și cinci sute de metri suflul exploziei nu va fi în stare decît să usuce rufele atîrnate pe frînghii. Tot acest teritoriu aparținînd fermei mele — moștenită de la tatăl meu, care o avea de la tatăl lui — îl pun la dispoziția savanților pentru binele Statelor Unite. Cetățeni ai Dorchesterului, dormiți liniștiți! Aerul vostru va rămîne la fel de pur ca acela al pădurilor de pe dealurile Srand. Pentru voi, Colombina nu va fi decît un foc de artificii! Experiența va fi transmisă de «Chow-Tel-Company». Noapte bună!“

Eram uluit. Gitul mi se uscaseră și m-am trîntit în fotoliu ca levit în cap. Johnson — Dorchester — Colombina... Ce mai era și aiureala asta? Cu o săptămîină înainte, „Chow“ transmisese un reportaj despre atacarea coastei Oregonului de către un submarin sovietic încărcat cu torpile atomice. Abia la o oră după terminarea emisiunii se specificase că fusese un reportaj fantastic de tip Wells. Dar discursul lui Johnson ce mai fusese? Aruncarea unui proiectil, fie și „curat“, la cinci kilometri de Dorchester părea ideea unui nebun. Nimeni n-ar fi putut s-o creadă. Atunci? Urmărea stimularea isteriei războinice ca o pirghie de presiune asupra guvernului? Sau era un simplu exercițiu de apărare pasivă aranjat astfel încît să zgîndăre cit mai mult nervii oamenilor?

Abia după un sfert de oră mi-am revenit și m-am calmat. Nu mai aveam stăpînirea de sine de acum cinci ani; frecătura zilnică, aparițiile în fața diferitelor comisii mă sensibilizaseră bofnăvicios. Totuși

toate au o limită, chiar și în această ațiare a isteriei reci. Dacă pe mine mă scosese din fire bluful acestui Johnson, ce s-o fi întâmplat cu gospodinele noastre, cu bieții noștri dughengii, cu funcționărașii, a căror materie cenușie e fiartă ca o conservă? Dar liniștește-te, Eugen — mi-am spus —, era vorba că nu mai pui la inimă toate provocările astea! Era vorba că n-ai să te mai lași impresionat de idiofenia cenzurii, de abuzuri, de propaganda deșănțată. Atunci? Jos emotivitatea! Dar ochii de nebun ai lui Johnson păreau să mai strălucească în sticla mată a ecranului.

Mi-am îmbrăcat haina în fugă și am pornit spre studioul de televiziune. La mijlocul drumului m-am întâlnit cu Miriam.

— Ce s-a întâmplat acolo, la voi? am întrebat.

— Nu știu nimic. M-am săturat de misterele lor. Au întrerupt deodată emisiunea, îngroziți că au întârziat cu ceva, și toată lumea a fost invitată să părăsească platourile, culoarele, să intre în cabine. Și apoi a urmat Johnson.

— A fost o transmisiune directă?

— Nu mi-am dat seama. Eram în cabina spicherilor, cu fetele, și n-am putut afla nimic. Tu ce crezi?

— Eu?! Mi se pare totul o glumă proastă, de nepermis.

Am pornit mai departe în tăcere. Miriam era obișnuită să mă vadă certându-mă... în gând cu cite cineva și nu mă întrerupea niciodată. Iar eu am început să țin un incendiar discurs anti-Johnson ale cărui pasaje violente nu se puteau descifra decît după figura mea încrunțată.

Retorismul meu lăuntric s-a consumat abia în preajma casei lui Miriam, și, intrînd în micul apartament răcoros, m-am simțit din nou bine dispus. Aș fi rămas ore întregi tolănit în vechiul fotoliu de pluș, povestînd, dacă pe neașteptate n-ar fi apărut Snowders purtînd un uriaș buchet de flori.

Ne-am salutat din virful buzelor și m-am înveseliț vîzînd că nu prea se simte în largul lui.

— Am trecut numai pentru două minute, i-a spus lui Miriam plescăind ciudat din buze. S-a întîmplat ceva formidabil în istoria Americii. Pînă într-o lună începem războiul.

— Nu mă interesează, s-a strîmbat Miriam. Nu mai citesc ziarele.

— Cum? Ce ziare?! Tu ai fost chiar acolo, la studio, cînd a vorbit...

— La studio? Azi am plecat mai devreme ca de obicei.

— Formidabil! Garrow, spune-i ce s-a întîmplat!

— Habar n-am, am mormăit.

— Nu? Nu știți nimic? Nemaipomenit! Nemaipomenit! A vorbit Johnson, strămoșul în viață...

— Termină! I-a întrerupt Miriam. Banalitățile astea mă agasează. Du-te mai bine și ia ceva de băut.

Dar Snowders, care de obicei e curtenitor cu femeile, nu s-a mișcat din loc.

— Azi ridem, a spus el, poimiine o să ne dăm peste cap. Johnson are o bombă personală și va demonstra că există arma curată!

— Dar, Roby, parcă se retrăsese complet din arenă (asta il înfură: să-l chem pe numele mic pe el, președinte al unei subcomisii anchetatoare) sau fusese internat pentru nervi?

— Nu s-a retras niciodată, a condus totul din umbră ca un mare cap politic. Ascultă-mă pe mine, e ca un președinte neales, un Bismarck atomic...

— Haide, haide, am spus, nici ca bluf nu merge. Cînd a mai avut libera Americă președinte neales? Spune mai bine ce se ascunde în spatele bancului ăștia. Hai spune-mi la ureche, să n-o plictisim pe Miriam.

Mi-am apropiat fața de a lui și m-a izbit un miros greu de alcool. De aproape i-am văzut și ochii — roșii, oboșiți. Snowders era beat mort. Mi-a șoptit ceva fără cap și fără coadă.

— Bine, am spus, să ciocnim atunci pentru noul președinte!

— Să... ciocnim, a încuviințat el cu greutate și s-a ridicat să plece după băutură. Buchetul uriaș de flori pe care-l adusese îi slujise, desigur, la menținerea echilibrului. Cu miștile goale părea un acrobat gata să cadă de pe sirmă.

În clipa în care a ieșit i-am propus lui Miriam s-o ștergem, lăsîndu-l de unul singur, dar ea n-a vrut. Oricît, era gazdă. M-am hotărît atunci să-l îmbăt ca să scap de el, și o oră după ce s-a întors cu o porcărie de carcalete sforăia cu fruntea pe masă. L-am tras pînă la pat, l-am descălțat, l-am învelit și l-am incuiat în cameră. Apoi am pornit spre fluviu, am urcat cu omnibuzul pe dealul cel mai înalt și ne-am așezat pe terasa restaurantului lui Camuse.

Foarte departe cerul era ușor luminos. Acolo se afla Dorchesterul, și mille lui de reclame strălucitoare păreau că se reflectă pe boltă. Era un îndemn la visare cea suavă bandelele albastrii ce înconjură cerul negru ca o prevestire a lumii de dincolo de zare.

În clipa aceea mi-am amintit clămpăneala lui Johnson, și un fior mi-a trecut de-a lungul șirei spinării. Dar lumea dimprejur părea să fie foarte liniștită. Poate că nu trecuseră pe acasă în ultimele cîteva ore să vadă emisiunea. Cei mai mulți erau lucrători și militari de la „110“, care avuseseră după-amiaza liberă. Militarii rîdeau gros, însă destul de reținut, iar civilii mîncau cuminte și beau cu înghițituri mici.

— Ar fi bine totuși să încerci să mă distrezi, stimată domn, mi-a spus Miriam. Îți respect tăcerile, dar nu în local.

N-a mai fost nevoie să spun ceva amuzant, căci în clipa aceea și-a făcut intrarea Percy Rank, marele scriitor al coastei. Venise însoțit de o femeie înaltă, drapată într-un soi de pepium verde-livid. El purta o haină-pijama largă, dungată și pantaloni relași. Iar după dînsul venea secretarul său ducînd un ciine de vînătoare care amușina în toate părțile.

Pe Rank îl cunoștea toată lumea și toți îi citeau cărțile. Dînsul publica de mult, din timpul lui Roosevelt, dar atunci scosese o pla-

chetă violent democratică și acum trebuia să se reabiliteze în fața high-lifeului*. De aceea producea în serie romane despre construcții pe Tennessee, trilogii, piese stupide scrise în colaborare și girate cu numele lui... Cel mai tare îl chinuia unicatul — voia să se vadă că natura a spart forma în care l-a turnat. Se îmbrăca fistichiu, la local dansa nu pe ring, ci lângă masa lui, se pieptăna à la Titus Andronicus și dacă nu s-ar fi îngărășat cred că ar fi mers cu șoldurile descoperite aplicându-și pe ele inițialele „R.P.“ Cărțile lui, cu tensiune epică și bine documentate, aveau totdeauna ceva artificial. Asta nu le făcea mai puțin citite — conțineau și chestii picante, de scandal, la ordinea zilei —, iar el și le recomanda călduros tuturor.

— Hello, Garrow, m-a salutat, și zimbetul lui comunicativ era și el făcut.

Rank avea un temperament de pește mort, dar era destul de deștept să nu uite asta niciodată și destul de dibaci pentru a mima pasiuni și amiciții.

S-a apropiat de noi, a legat ciinele de un picior al scaunului și și-a căutat o poziție ostentativ comodă. Aerul de mecena cu care voia să guverneze mica noastră masă mă amuza copios. Miriam însă s-a supărat și i-a trântit pe loc niște obrăznicii seci, pe care dinsul s-a făcut că nu le bagă în seamă.

Pe la miezul nopții a apărut și Snowders. Mi-a spus la ureche cum a sărit pe fereastră și cum a dedus unde sintem.

— Se întâmplă ceva neplăcut, Garrow, mi-a șușotit. Să faci bine să-ți ții gura.

Și a început să-mi toarne despre Johnson și destinele Statelor Unite.

— Ce tot sporovăiești acolo? a intervenit Rank. Tot despre gluma idioată a lui Johnson?

— N-a fost o glumă idioată, a spus Snowders. Aici se ascunde ceva.

— Nu cumva crezi că ramolitul ăla mai are vreo putere?

— Da, cred. Ce a făcut Dodge e cu totul reprobabil. În definitiv avem nevoie de războiul rece. Cum să-l ducem? Cu tratate? Dacă într-adevăr se încheie un pact? Avem atâtea corpuri de armată răspândite în toată lumea. Cum o să le trecem la muncă pașnică? Să le aducem aici să șomeze?!... Și apoi educația de conchistadori, care li se face ofițerilor și soldaților de ani de zile, e un fleac? Iar, hm... în ceea ce privește dezarmarea ar trebui totuși să avem primul cuvânt.

Era Snowders în întregime. Pornise să sprijine războiul rece, și deodată, fără nici o legătură, se arăta partizan al dezarmării, pentru că în jurul său vedea patru perechi de ochi ironici și disprețuitori. Și încheie spiciul cu un atac plângăreț împotriva noastră și încercă să ne provoace la o discuție. Dar nimeni nu voia să-și strice noaptea din cauza lui, și s-a izbit de o indiferență totală.

* High-life — „înalta societate”, protipendada (n. r.).

Către dimineață a debarcat la masa noastră maiorul Garry Baron, care, în ciuda capacității sale fusese scos din Ministerul de Război și trimis în micul Dorchester spre a-și „ispăși“ vederile sale democratice. Bluful lui Johnson îl scosese din sărite și vorbea numai despre asta. I-am făcut semn să tacă pentru că Snowders era acolo, dar nici nu-i păsa.

— Nevastă-mea e înnebunită, mi-a spus el. Crede în toate prostiile. Cumpără costume antiatomice, plase, coșulețe, linguri antiatomice. Porcăria de ieri a scos-o din minți. Și din nefericire trebuie să recunoaștem că ascunde mult adevăr.

— Adevăr, ce fel de adevăr?

— Dar dumneata, Garrow, cum crezi că va începe războiul?

— Nu va începe! Există o limită a radioactivizării atmosferei. O sută de bombe H, explodind împreună, ar forma un lințoliu care ar înveli tot globul.

— Garrow, înțelege, în clipele acelea n-ai avea de-a face cu oameni, ci cu nebuni. Spune, crezi că există nebuni?

— Cred.

— Ei bine, Johnson a făcut o glumă idioată, dar dacă un astfel de paranoic* reușește să strângă în jurul lui o mie de deserați, o sută de bombe, o sută de teleghidate?

— Va fi paralizat înainte de a face o mișcare. Intre cei care conduc statul există și oameni de afaceri cu nervi solizi și capete lucide, care judecă la rece. Iar celor care urlă mai mult atmosfera de isterie le convine până la primejdia directă. Ei știu cât de tari sînt rușii.

— Are dreptate, a intervenit și Rank, care nu se amestecase până atunci din cauza lui Snowders. Est modus in rebus**. Iraționalismul își mai găsește adepți în filozofie, dar în nici un caz nu poate sta la baza doctrinei economice a vreunui stat. Iraționalism teoretic, hm, asta mai merge. Imbecilitate politică? Fie. Nu însă sinucidere. Nu cred că s-ar putea inscena o lovitură de teatru la porțiile astea.

— Oh, domnule Rank, nu-i cunoașteți pe acești șobolani opăriți!

L-am ciupit pe Garry; Snowders, pe jumătate adormit, începea să dea semne de trezire. Dar maiorul nu putea fi oprit.

— Dumneavoastră, domnule Rank, sînteți un om pe care-l respect cu deosebire. Romanul dumneavoastră fluviu despre nobilimea sudului m-a încîntat. Dar de ce nu luați atitudine împotriva emisiunilor lui „Chow“, cum a fost cea de ieri? După cum ați spus, există o măsură în lucruri...

— Ah, nu. Asta nu! S-a grăbit să răspundă Rank. Și-a dat seama numaidecît că fusese pripit și a continuat. De altfel, domnule maior, există un curent de semnături cu scopuri antirăzboinice și

* Bolnav de paranoia — maladie mintală cronică manifestată prin idei fixe, prin mania persecuției, uneori prin halucinații (n. r.).

** Expresie latină care înseamnă: Există o măsură în lucruri (n. r.).

antinucleare. Se pare însă că forma asta e învechită, e nevoie de ceva mai eficace..

Și a urmat cu considerații filozofice greu de înțeles pînă în momentul plecării. Femeia cu care venise Rank ne privea cu multă condescendență. Avea niște ochi verzi, migdalați, minunați, dar lipsiți de viață, și un păr roșiatic stins, ca de bronz brumat. Se vedea că Rank o folosește decorativ. De altfel, nu-i plăceau femeile, cum nu-i plăcea să bea, dar făcea toate astea pentru a supralicita biata viață mondenă din Chandow.

Cînd ne-am ridicat de la masă, Snowders abia se ținea pe picioare, și l-am urcat într-un taxi, iar Rank și cu frumoasa lui s-au dus direct spre fluviu să-și ia baia de dimineață. Secretarul său, care ducea cîinele, moșaise tot timpul și acum dirdîia.

Eram obosit de moarte, dar nu-mi venea s-o las să plece plictisită pe Miriam, care răbdase ingerește conversația noastră toată noaptea.

— Haide, fetișo, i-am spus, o să te conduc și o să-ți povestesc ceva.

III

M-am trezit cu gura încleiată și cu o groaznică durere de cap. Mi se învîrtea în minte imaginea șefului căutîndu-mă prin redacție, aceea a lui Miriam, întristată, și cea a lui Andrew.

Încercam o senzație neplăcută gîndindu-mă la Miriam, pe care o făcusem să-și piardă noaptea. Revedeam ochii ei mari, de pisică, nasul puțin lătăreț, gura cu buze pline, arcuite și-mi părea că o aud spunîndu-mi jumătate alintat, jumătate dojenitor: băiețel, băiețel!

Aș fi trecut pe la ea pe acasă, dar socoteam că trebuie să fie obosită și că mai doarme. Am luat-o deci pe Broadway Line — bulevardul central care poartă acest nume în amintirea unei linii de apărare a vechilor fermieri. Magazinele se deschiseseră, dar patronii nu se aflau înăuntru, ci afară, pe prag, în grupuri mici, ca și cum n-ar fi fost stăpînii unor clădiri impunătoare, ci ai unor mici dughene de periferie. La barul central era o adevărată adunare în dreptul intrării. În capul celor citeva trepte se urcase un cetățean necunoscut care ținea o predică deșcheată despre lumea de apoi. Eram prea mahmur ca să înțeleg ce spune și am trecut mai departe. Pe măsură ce mergeam întîlneam grupuri de oameni agitați care sporovăiau dînd din miini și parcă certîndu-se.

M-am reintors acasă să beau o cafea tare și l-am găsit pe tata pregătîndu-și ceajul. M-a privit îndelung, vădit nemulțumit de noaptea mea albă, și nu m-am simțit prea la îndemină. Bătrînul era sever și puritan din adîncul sufletului și nu înțelegea cum își poate petrece cineva timpul altfel decît ocupîndu-se de știință. Zece ore pe

zi trăia printre cobaii Institutului, experimentînd seruri și vaccinuri, și dacă, în ciuda capacității și a integrității sale, nu-l făcuseră director, aceasta se datora groazei lui pentru funcțiile oficiale. Ultimii ani îl îmbătrîniseră rapid, dar, aproape chel și cu templele argintii, rămăsese la fel de frumos ca în tinerețe, unul dintre „capetele” cele mai tulburătoare din Chandow.

— Vezi, ți-am adus niște cărți, mi-a spus, răsfoiește-le înainte de a pleca la redacție.

Asta era o aluzie la faptul că în ultima vreme nu mai citisem îndeajuns. Terminasem filologia anul trecut, la Philadelphia — după ce-mi pierdusem un an la facultatea de fizică, atomistica atrăgîndu-mă deopotrivă —, dar catedra pe care o așteptam la Chandow nu se eliberase și între timp intrasem în gazetărie. Voiam să am banii mei și, într-un fel, să exerseze cele învățate. Făceam cronici dramatice, mai ales cronici literare și uneori reportaje. Bătrînul era de acord cu profesia mea ocazională, numai fiindcă era ocazională, și mă îmboldea neîncetat să-mi continui studiile. El însuși mare amator de literatură, își pierduse multe nopți în vremea în care era student la medicina pentru a-și copia fragmente enorme din Rimbaud. Filologia urmată de mine constituia într-un fel împlinirea unor vechi dorințe ale lui, și, fără ostentație, dar perseverent, îmi atrăgea atenția că literatura nu se face numai cu inimă, ci mai ales cu muncă.

După ce a plecat la institut am deschis aparatul. Era o emisiune de satiră destul de nostimă, după care au urmat știrile.

La început n-am înțeles prea bine ce spune spicherul, apoi am înmărmurit. Era din nou vorba de Johnson. Emisiunea de aseară nu fusese un bluf! Istericul acela bătrîn fusese într-adevăr în stăpînirea proiectului și a mijlocului de a-l lansa! Asta depășea totul, era revoltător. Spicherul a continuat menționînd că pînă seara vor surveni date noi. Adăuga că cele spuse nu se referă decît la unele state centrale, unde se difuzase discursul lui Johnson, și că în restul țării nu se știe nimic.

Și eu fusesem toată noaptea la bar, orb și surd la cele ce se întimplau. Vasăzică despre asta discutau atît de aprins negustorii de pe Broadway Line și toți acei pietonji matinali. Că bătrînul se arătase foarte calm nu mă mira de loc — de cite ori avea o problemă în studiu lumea din jur îl apărea doar ca o gălgăie supărătoare.

Am plecat în fugă spre redacție și în drum am cumpărat ziarele de capitală. Spicherul mințise. Toate primele pagini erau acoperite de titluri în legătură cu Johnson. Vasăzică nu fusese o chestiune care să privească doar citeva state centrale, așa cum se spusese la radio cu un sfert de oră mai înainte. În ciuda faptului că era firziu și șeful avea nevoie de mine, m-am oprit pentru a citi pe îndelete.

Comentatorul lui „Cleveland Business Tribune” punea întrebarea: „Care e calea cea mai scurtă către război?” Comentariul îl ataca pe Johnson și pe cei care îl sprijină arătînd că e vorba de o aventură periculoasă. Ataca mai ales caracterul blufului, căci, dacă se încercase o

presiune asupra guvernului, lansarea Colombinei constituia un număr de circ, compromișător pentru toți cei care ar fi luat parte la el.

Comentariul din „Telegraph“ era mai tranșant. Reieșea că cincisprezece posturi de televiziune din alte multe state americane dăduseră în paralel același program. Asta însemna că Johnson fusese înregistrat pe peliculă și că nu vorbise liber. Dar o înregistrare cere timp și operațiile de montaj, sincronizare, multiplicare, de asemenea. Discursul fusese pregătit deci în urmă cu două sau trei zile și nu se așteptase decît momentul potrivit pentru a fi difuzat. Raționind mai departe, ajungea la concluzia că cei mai mulți oameni de stat și de afaceri susțineau dezarmarea, dar că un grup de businessmen, desigur cei mai înrăiți, încercau o acțiune desperată.

Presupunerea comentatorului din „Telegraph“ păreau destul de logice: Johnson reprezenta grupul ultrareacționar interesat în menținerea celui mai furibund galop de înarmări. Grup care ar fi mers, cu orice riscuri, pînă la transformarea războiului rece în război cald. Dar pentru asta era nevoie nu numai de armament, ci și de opinie publică. Iar opinia publică sprijinea în mod vădit dezarmarea. Atunci? Era necesar să fie dusă o campanie de isterizare a populației.

Cu aceasta comentatorul își încheia demascarea lui Johnson și cerea urmărirea lui pe linie de stat. Articolul fusese scris aseară. Deci de atunci și pînă la emisiunea televizată de azi s-ar fi putut lua măsuri împotriva proprietarului Colombinei dacă anumite foruri nu l-ar fi apărat.

După ce am răsfoit alte trei ziare, am ajuns la articolul lui Rippman. Tuna și fulgera cum nu o mai făcuse niciodată. El salutase preliminarile acordului și — sublinia — nu-și închipuise că dacă există bătrîni iresponsabili, ei pot găsi sprijin la oameni de afaceri lucizi, la militarii cu experiență și care gîndesc în perspectivă. Cerea o declarație oficială împotriva „bătrînului farmer“, cit și anchetarea publică a acestuia. Încheia asigurîndu-și cititorii de epoca de prosperitate pașnică ce avea să urmeze.

După o noapte de la apariția lui Johnson pe ecran începeam cu adevărat să-mi adun gîndurile. În fața mea, realitatea apărea rece și cenușie consemnată în coloanele ziarelor din capitală. Voiam să știu dacă nu cumva reacția grupului de extrema dreaptă va trezi simpatii în mediile înalte, antrenînd totodată și alți nemulțumiți.

Intrînd în redacție, i-am găsit pe băieții făcînd supoziții fantastice în legătură cu ultimele evenimente. I-am dat un telefon lui Miriam, dar plecase la Dorchester să înregistreze un spectacol al arhitecților. Cei de la „Chow“ mi-au spus că fratele meu Andrew o luase cu mașina lui. El lucra la o fabrică de oțel la Dorchester, dar locuia acasă cu noi, pentru că drumul nu-i lua mai mult de 40 de minute. Mi-a părut bine că Miriam e cu Andrew — dinsul e un fel de ediție nouă a bătrînului, și în apropierea lui te simți mai cumsecade decît ești și în deplină siguranță.

De-abia am lăsat receptorul și m-a chemat Snowders întrebîndu-mă dacă vreau să iau masa cu el. Cu nasul său de copoi adulmecase

ceva neplăcut în turnura evenimentelor. Reacția manifestată de presa centrală avea un suflu democratic, și dinsul ținea să fie văzut la braț cu un redactor al gazetei noastre. I-am răspuns că n-am timp și, împreună cu băieții, m-am dus să iau o gustare.

Trecînd spre centru, am fost opriți de o coloană de mașini încărcate cu valize, saci de mină, termosuri, ca pentru un camping de durată. Coloana părea să nu se mai sfîrșească, ajungînd pînă la fluviu. Ne-am apropiat de mașina din față să-i întrebăm unde se duc. Aveau cu toții niște figuri pămîntii și păreau să nu înțeleagă buna dispoziție și calmul nostru.

— Pînă nu aflu că Johnson a fost închis, nu mă întorc la Dorchester, mi-a spus omul de la volan. Nu vreau să mestec cenușă atomică. O să ne facem tabăra lingă Chandow, printre dealuri. Avem corturi de azbest, sper că o să meargă.

Băieții s-au îngămădit în jurul lui.

— Dar e o nebunie! Cum v-ați gîndit că o să se întîmple ceva?! Orice bluf vă dă peste cap?! Și cine a avut ideea asta teribilă?

— Eliberați drumul, n-o să stăm la palavre cu voi. Vă convine aici, la Chandow.

— Totuși cine v-a dat ideea? Sînteți o coloană enormă. Cum v-ați adunat atîția?

— Sîntem trei cluburi sportive. Și cu asta, de ajuns.

Omul apăsă pe accelerator, mașina fișni înainte, și am mai avut vreme să zăresc două tolbe cu săgeți care-și rupseseră învelitoarea și se ciocneau între ele.

Panica, într-adevăr, începuse. Am rămas locului și am numărat o sută și douăzeci de mașini. Curînd au dispărut în valea orașului, și noi ne-am dus la masă. La intrarea în local ne-a oprit un individ care vindea niște pălării galbui cu aspect metalic, asemenea unor străchioare. Cerea un dolar pe bucată, susținînd că prezintă garanții totale împotriva pulberii atomice și a ploii radioactive. M-am infuriat deodată prostește și am țipat la el, dar băieții i-au luat apărarea. În timpul mesei au mai venit doi ambulanși. Primul vindea ochelari antiatomici, al doilea niște minimuri, bune pentru nudiști, avînd în țesătură fire de plumb și azbest. Minimurile, ca protecție împotriva sterilizării, erau caraghioase, și ambulantul — un șmecher nerușinat. Intrucît îmi recăpătasem buna dispoziție, i-am reamintit că moartea celulelor sexuale nu se datorește radiațiilor ce pătrund prin pantaloni ca niște andrele, ci infecției periostului*, a organelor interne care nasc globule roșii. N-a înțeles mare lucru și mi-a plasat un minimum.

După-masă ne-am dus la clubul actorilor. Au trecut din ziua aceea trei luni, dar îmi amintesc totul de parcă străzile și oamenii erau în bătaia unor reflectoare. Timpul, care de obicei se desfășoară rapid în amintiri, se derulează încet cînd îmi revine în minte barul clubului, unde am sporovăit mai bine de două ore. Obosisem dezbă-

* Perlost — țesut fibros care învelește osul (n. r.).

tind teatru și muzică, literatură și plastică. Se făcuse ora șase cind am ieșit. N-am putut să luăm omnibuzul pentru că strada continua să fie plină de automobilele celor din Dorchester. Fețele crispate, lucrurile aruncate unele peste altele arătau că oamenii plecaseră în fugă, la întimplare. Înjurau de mama focului pentru că nu mai puteau înainta, iar străzile laterale erau luate cu asalt. Cei mai mulți își decapotaseră mașina, dar nu toți îndrăzniseră s-o facă. N-aveau prea mare încredere în protecția oferită de pălărioarele galbene ce răsăreau pretutindeni, ca niște ciupercețe.

— E înalta societate a Dorchesterului, a observat unul dintre băieți.

Intr-adevăr, după lucrurile încărcate în turisme, îți dădea seama că se scurg pe străzile orașelului numai cartierele de high-life din Dorchester. Unii dintre ei aveau desigur și adăposturi individuale în curtea vilelor, dar preferau să pună 40 km între ei și presupusul obiectiv al lui John Johnson.

Simțeam cum mă cuprinde din nou deruta. Mă aflam în secolul al XX-lea. Contemporan cu oamenii care descoperiseră tainele întime ale materiei și foloseau toate tipurile de energie ca să zboare, să-și prăjească chiftelele, să bea coca-cola la gheață. Și iată că gnomii acestei materii supuse miriiu și-și arătau colții, iar oamenii fugeau de mama focului. Priveam și nu-mi venea să cred. Bulevardul care ducea la fluviu era mărginit de castani uriași, bătrâni. Soarele trecea cu greu printre ramurile lor înfoiate și, sus, în coroana verde, păsărilor ciripeau. Totul părea pașnic la zece picioare deasupra pământului. Iar jos țipau clacsoane obosite, plingeau copiii, și ciinii schelălăiau.

Băieții priveau deconcertați cele ce se întimplau sub ochii noștri, iar după o vreme ne-am hotărît să vedem totul pînă la capăt și am plecat spre barul lui Camuse. N-am scăpat de automobilele refugiaților decit trecind vechiul pod aruncat peste fluviu și ajungind în cartierele muncitorești.

Trecusem parcă într-altă lume. Copiii se jucau în praful incins al străzii, alergau pe patine cu rulmenți. Unii desenau pe gard, iar o femeie țipa la ei. Prin fața noastră trecură cîțiva puști cu pene înfipte în păr și azvîrlind cu bricege într-o țintă. Un bătrîn adormise pe o bancă în fața porții, și pipa îi fumea între degete. Totul părea că se află la sute de mile de Broadway Line. Am urcat apoi o colină domoală și prelungă acoperită de peticele grădinilor de zarzavat, și drumul a cotit pătrunzind în bulevardul ce se avînta spre culmea Richard.

La Camuse nu mai era nici o masă liberă. Dar asta o puteai vedea numai după hainele așezate pe spătarele scaunelor, după poșete, după ziarele lăsate pe mese. Clienții își beau răcoritoarele în picioare, sorjiniți de balustrada grădinii și privind amuzați în valea de la picioarele lor. Ne-am apropiat și noi să ne uităm. Jos, în căldatea

impădurită și foarte largă se puneau bazele unei enorme tabere. Se băteau pari, se prindeau cîrlige, se întindeau pinze; unii se căzneau să încropească pirostrij pentru atirnat ceaunul, alții umflau saltele pneumatice. Pe alocuri se zăreau primele fuioare de fum aprinse sub vasele de aluminiu, și cite o flăcărui se juca deasupra ierbii.

Deodată însă, ca la un semnal, refugiații din Dorchester se opriră din treabă și porniră să urce dealul spre restaurantul lui Camuse. Cum ajungeau sus, se întorceau cu fața către fluviu și-și potriveau binoclurile.

— Nebunii, șopti cineva, așteaptă să explodeze bomba.

Intr-adevăr, erau nebuni. Tăceau cu toții, și în jurul lor plutea o liniște atât de mormintală încît întreg localul amușise. Nu mai minca nimeni, încetase și clinchetul paharelor la bar. M-am uitat la ceas. Era șase fără cinci minute. În mod manifest împotriva panicei colective am fredonat „Odată, odată, o floare...“, dar două sute de perechi de ochi m-au fulgerat încărcați de ură.

Și de astă dată băieții m-au liniștit, în loc să se indigneze o dată cu mine. M-am așezat pe un scaun stingher, cerind o sticlă de bere.

Am dus paharul la gură, și sticla mi-a zăngănit pe dinți.

Și în clipa aceea a explodat Colombina.

IV

Azi îmi dau seama că atunci mă dedublasem, eram doi inși — unul îngrozit, innebunit aproape, și altul lucid, într-o expectativă inumană. Fugeam către Broadway Line și între timp conversam cu mine însumi și continuam raționamentul început după explozia bombei. Gîndeam cu totul altfel ca de obicei și eram conștient de asta.

Acest „altfel“ se referă la felul pur, neobișnuit de pur în care mi se înlănțuiau ideile. De obicei gîndesc în imagini, și multitudinea acestora mă determină uneori să pierd firul principal, să fac un efort pentru a alege și a înlătura. Visez neconținut așa cum cineva respiră tot timpul sau cum un boss își face neîncetat socoteli. Ei bine, în clipele acelea gîndul era rectiliniu, infricoșător de limpede. Aceasta se întimpla însă numai cu unul dintre cei doi Eugen Garrow. Celălalt, mai estompat, ce e drept, năștea imagini oribile. Apăreau burți sparte, ochi scoși, miini smulse și amestecate, și toate acestea erau ale părinților mei, ale lui Miriam și Andrew, ale prietenilor din Dorchester pe care nu-i mai văzusem de mult.

Alături de mine mai fugeau cîțiva oameni, pe care-i ajunsesem din urmă. Toți aveau ochii holbați și gîfiau puternic. Nici ei, nici eu nu priveam decît înainte și doar mormăiam cite ceva cînd ne ciocneam coatele. Pe Broadway Line fișniră pe lîngă noi citeva ma-

șini militare, apoi câteva mașini ale poliției. Incolo strada era pustie, la ferestre se trăsese rălaluzelele și nici un sunet nu se auzea afară de acela al aparatelor de radio lăstate deschise de stăpînii plecați de acasă. Nu se aprinseseră reclamele, și Chandowul arăta ca în urmă cu cincisprezece ani, cînd se făcuseră primele exerciții de apărare anti-aeriană.

Nu se poate, nu se poate, nu se poate — repetam în neștirea, automat. Alergam asemenea unui sportiv conștiincios, ritmind respirația după pași: dreptul, stingul, dreptul, stingul — inspiră, inspiră, expiră, expiră și: nu se poate, nu se... nu se... nu se...

Am cotit pe strada noastră, una dintre cele mai vechi din Chandow, unde trăiseră și bunicii mei, unchii și mătușile mele — strada Democrației. Casa noastră era luminată a giorno*. Asta însemna că bătrînul era scos din fire.

Și, într-adevăr, cînd am intrat, m-a strîns în brațe, ceea ce nu se potrivea de loc cu sobrietatea lui.

Mama stătea puțin de o parte, și bărbia îi tremura. Știam că dacă n-ar fi fost bătrînul ar fi izbucnit în plîns. Dar în fața lui se abținea. Nu îndrăzne să-l zgîndărească cînd îl vedea surescitat.

— Bine că ești aici, Eugen — mi-a spus bătrînul. Ar trebui să ne interesăm, să aflăm ce se aude în oraș.

Nu pronunța numele lui Andrew pentru a nu o sili pe mama să se stăpînească mai mult decît îi era în putință.

— Să ieșim în stradă, am spus, poate o să aflăm ceva de la oameni.

— Nu ieșiți, ne-a oprit mama, cenușa atomică se imprăștie acum peste tot. Rămîneți aici, rămîneți măcar voi aici!

— Dar calmați-vă, am spus, Johnson și-a făcut experiența, atîta tot. E monstruos că s-a putut întimpla, dar e o bombă curată. Că cei din Dorchester au fugit, e treaba lor.

— Nu ți-e rușine!? m-a intrerupt tata. Il crezi pe idiotul ăla? Ți-ai pierdut și bruma de bun-simț în nopțile tale albe? Ar trebui să urli, să fierbi, că aici, lingă noi, Johnson și-a putut arunca bomba. Și care „curată“, domnule? De ce crezi că e „curată“?

— Cum, dumneata ai bănuț?!...

— Dar ce, ești nebun?! Te-ai indoit o clipă de nocivitatea ei?

Tata pâlise și bătea cu pumnul în masă.

— Nu înțelegi, omule, a zbierat, că aici s-a făptuit o crimă groaznică, de neconceput? Nu vezi aspectul uman, imediat uman al faptului? Deasupra noastră cineva cerne cenușă atomică! Dar dacă vrei, a continuat, silindu-se să fie calm, să ieșim pe stradă.

Mi-am înfășurat capul și gitul cu un fular gros. Am desfăcut puțin legătura în dreptul ochilor și mi-am prins ochelarii de automobilist. Mi-am îmbrăcat mănușile de hochei, mi-am infundat o pălărie peste fular și pantalonii i-am strîns la gleznă cu șireturi. Bătrînul a făcut la fel și peste toate și-a așternut mantaua cauciucată. Apărîm-

* A giorno — ca ziua, în limba italiană (n. r.).

du-ne astfel de eventuala pulbere atomică, eram amindoi jalnici și siniștri ca o tragere în serie a omului invizibil al lui Wells. Cînd am ieșit pe Broadway am văzut că întreg Chandowul se costumase la fel. Era imposibil să mai recunoști pe cineva dacă nu ți se întipărise în minte cum își legăna coatele și cum își tirșia picioarele.

Am oprit pe cițiva să-i întrebăm ce s-a întimplat de fapt, dar oamenii nu știau nimic și dădeau cele mai stupide răspunsuri.

Primul, un îns rotofei, care purta o mască de sudor, lipindu-i marginile de obraz cu bandă izolatoare, era de părere că Dorchesterul a dispărut. El însuși văzuse zburînd prin aer turla bisericii metodiste, care se scufundase în fluviu cu un plescăit asurzitor. Al doilea era crăcănat și pirpiriu și se adăpostea sub o umbrelă. Declara că a ieșit din casă numai ca să bea whisky, asigurîndu-ne că, după părerea lui, alcoolul este un antiradioactiv. Al treilea, paznicul muzeului de istorie se acoperise cu o glugă de femeie, lăsînd loc numai pentru o pereche de ochelari de soare. El credea că n-a fost lansată nici o bombă, dar că sărise în aer baza experimentală a zonei 110. După ce s-a depărtat de noi a început să cînte destul de tare un cha-cha și să danseze de unul singur.

Mai încolo patru derbedei spărgeau cu bastoanele vitrina unui magazin de băuturi și-și umpleau buzunarele cu sticle. Primul care a îndrăznit să-i împiedice a fost bătrînul, care s-a repezit și a pocnit pe unul dintre ei. Gestul era atît de neașteptat, încît derbedeii s-au oprit neștiind ce să facă. Atunci am sărit și eu urmat de cițiva trecători și haimanalele au dispărut. Am pornit mai departe întrebînd cînd pe unul, cînd pe altul în legătură cu cele întimplate, însă nimeni nu știa nimic. Foarte mulți erau îngroziiți, dar erau și unii care se amuzau, necrezînd o iotă din discursul lui Johnson. Își inchipuiau că „bătrînul farmer“ voise să-și transforme aniversarea într-o zi de pomină aruncînd în aer o tonă de trinitrotoluen*. Iar discursul nu și-l ținuse decît pentru a-i zgîndări pe cei din Washington.

Ajungînd în centru, am găsit o mare de oameni în fața barului lui Snack. Fuseseră scoase cîteva mese pe trotuar, pe ele se așezase un scaun, iar pe scaun stătea Terrendal, calm și senin, ca și cum s-ar fi aflat într-un parc. Imprejur lumea se inghiontea, ridea și-și arătau unii altora costumele cele mai grotești pe care și le incropiseră. Fiîndcă Terrendal avea fața descoperită, unii începură să se dezbrobo-dească, și în curînd nimeni nu mai era mascat.

- Ce se întimplă aici? am întrebat.
- Vorbește primarul, mi-a răspuns un omuleț gâlbejit, se pare că are de gînd să ne citească niște instrucțiuni.
- Instrucțiuni? Ce fel?
- Nu știe nimeni.
- Și de ce nu le-a comunicat prin radio?
- Omulețul a rînjit.
- Prin radio? Ca să afle toată America?

* Trinitrotoluen sau trotil — explozibil clasic (n. r.).

— Dar cum? Crezi că în restul statelor nu se știe nimic?

— Nicî n-o să se știe dacă e ceva neplăcut.

Terrendal ne-a întrerupt conversația ridicîndu-se în picioare și bătînd din palme.

— Dragii mei concetățeni, începu el, din capul locului țin să vă spun că panica de care au fost cuprinși unii dintre dv. e cu totul lipsită de obiect. Datorită unei banale experiențe, oameni în toată firea au ajuns să poarte figăi în cap, să-și lipească ochii cu soluție cauciucată și să respire doar o dată la cinci pași.

Ascultătorii zimbiră și se auziră chiar cîteva hohote de ris.

— De altfel, urmă Terrendal, ceea ce vă spun nu reprezintă decît părerile mele personale, și dacă cineva o să aibă ceva de adăugat îl rog să se urce pe mobilierul lui Snack și să ia cuvîntul. La urma urmei, ce s-a întimplat?

— Ei, ce s-a întimplat? tună o voce groasă.

— Ca să spun drept, încă nu sînt lămurit asupra exploziei, spuse primarul. După mine putea să fi sărit în aer chiar Johnson, urcat pe depozitul său de carburant. Sau, cum spun alții, un artificiu aprins cu o tonă de trotil. Bunul nostru strămoș în viață e puțin cam deșucheat și, după cum și-ar putea aminti cei mai în vîrstă dintre dv., dinsul manifesta asemenea mici curiozități încă din tinerețe. Dacă acum 30 de ani Johnson a vrut să deplaseze muntele Richard prin detonație, de ce să nu fi tras în cinstea aniversării sale o salvă care să fie auzită pînă la Washington? La început eu insumi am considerat emisiunea de ieri un bluf. Apoi am socotit că asemenea experiență n-ar fi cu totul reprobabilă dacă s-ar desfășura undeva în Pacific în prezența unor observatori. Și mi s-a părut oarecum ciudat faptul că ea a avut loc la 5 kilometri de Dorchester, în preajma conacului lui Johnson și în apropierea vilelor multor mici fermieri.

— Mai scurt! La subiect! strigă cineva. Vrei să ne împui capul cu vorbe? Spune ce avem de făcut?

— Domnilor, dați-mi voie..

— Nicî o voie, țipă o femeie. Vreau să mă întorc acasă. Se poate pleca pe șosea?

— Se aude că sînt și morți, strigă altcineva cu o voce răgușită. Spune-ne cîte victime sînt?

— Pînă unde a ajuns unda de șoc? întrebă, șuierat, un tînăr subțire cu ochelari. E adevărat că Dorchesterul arde?

Ultima întrebare fu urmată de o rumoare care nu prevestea nimic bun.

— Și acum, se auzi din nou vocea răgușită, pulberea cade peste noi?

— Domnilor, dați-mi voie, repetă Terrendal, mai aspru de astă dată. Voi fi scurt. Pînă la primirea unor noi știri, am sarcina să vă comunic hotărîrile consiliului municipal.

— Trebuia să le citești de la început,

— N-avem nevoie de discursuri acum.

Terrendal făcu semn cu mina cerind liniște și, scoțind un petec de hirtie plin de ștersături, citi :

— Cetățeni din Chandow. Azi, ora 18, pe terenul din preajma dealurilor Srand aparținând domnului John Johnson a avut loc o explozie de maçi proporții a cărei natură e încă necunoscută. Experții deplasați la fața locului n-au putut identifica tipul explozibilului folosit, constatind doar că efectele experienței respective nu s-au tradus decit foarte puțin într-o creștere a radioactivității. Animalele-martori aflate la 500 de metri de centrul craterului sint sănătoase și vivoae. Dar, întrucit faptul respectiv a produs oarecare neliniște în rindul locuitorilor din orașelul nostru, s-a hotărît luarea următoarelor măsuri: se va cere trimiterea unei comisii de anchetă la fața locului; domnul John Johnson va fi anunțat să se prezinte în fața acestei comisii fără întârziere. Se vor lua măsuri pentru menținerea ordinii ca nu cumva afluența curioșilor pe terenul consacrat experienței să dea naștere la neplăceri. Se va constitui astfel un cordon, numit de „securitate specială“, de-a lungul unui perimetru de zece mile în jurul craterului. Totodată — pentru menținerea ordinii — va fi alcătuit un al doilea cordon ce va cuprinde în interiorul lui orașul Chandow alături de orașele Wonders, Dubbs, Flint. La alcătuirea primului cordon vor contribui oșieri, poliști și voluntari. Cel de-al doilea va fi constituit dintr-o sumă de puncte de control aflate pe șosele, poduri, stații de cale ferată. Cetățeni, ajutați la menținerea ordinii! Proporțional cu numărul locuitorilor, Chandowul are dreptul și obligația de a furniza o mie de voluntari. Echipamentul acestora va fi distribuit la Clubul aviatorilor de către maiorul Garry Baron, care răspunde de organizarea cordonului de securitate specială și de instruirea cetățenilor.

Terrendal tăcu și se așeză pe scaun.

— Ce-i asta? spuse tata, palid de furie. Ce-i bătaia asta de joc? N-au putut identifica natura explozibilului... radioactivitatea foarte puțin crescută...?!

— Ce-i asta? strigă și cineva de alături. Crezi că sîntem sugaci? Pentru ce-i nevoie de cordoane?

— Vrem să plecăm acasă! țipă femeia de mai înainte. Vrem să ne întoarcem la Dorchester!

— Circulația pe șosea e întreruptă pentru 24 de ore, spuse Terrendal. Cei din Dorchester n-au decit să rămînă în tabăra pe care și-au ridicat-o. În definitiv, nimeni nu i-a chemat la Chandow.

În clipa aceea, un portărel urcă pe masă și-i înmînă o hirtie. Primarul o citi în fugă și, cu toată binecunoscuta sa stăpînire de sine, păli.

— Domnilor, spuse, duceți-vă acasă. Voluntarii să se prezinte la Clubul aviatorilor. Facem apel la toți oamenii de inimă din oraș. Și, pînă cînd nu se vor cunoaște exact urmările exploziei, ferii-vă să circulați prea mult. Voluntarii, evident, vor căpăta costume speciale.

— De ce? întrebă vocea de bas.

— De ce? se auzi glasul șuierat al tinărului cu ochelari.

— Se pare că explozia a deplasat o masă apreciabilă de pământ uscat, pe care curenții o poartă pretutindeni. De altfel, asta se și vede.

Sub lumina puternică a lămpilor fluorescente, aerul părea încețoșat, cu toate că cerul era senin și plin de stele.

— Pulbere! strigă cineva cu vocea găuită. *Pulbere radioactivă!*

Cuvintele acestea avură efectul unei salve trase peste mulțime. Oamenii începură să țipe, și tot efectul liniștitor pe care-l urmărise Terrendal, prin discursul său, se spulberă. Broboadele fură trase peste ochi, părările fură indesate pe capete, și mulțimea se împrăștie în câteva clipe.

— Groaznic! gemu bătrînul. Bestia asta se joacă cu noi ca și cum am fi niște cobai. Și nu știm nimic din ce s-a întîmplat acolo. Îți dai seama?

Bătrînul porni lingă mine tremurînd de furie și nu găseam nici un cuvînt bun pentru a-l domoli. Nu puteam face altceva decît să încercăm să dăm un telefon. Ne-am dus la centrală și am cerut legătura cu fabrica lui Andrew. După aproape o oră a răspuns o voce leșinată și am bănuît că omul acela e bine înfășurat peste gură. Nu-l văzuse pe Andrew, dar știa că la ora 3 plecase mai toată lumea. Am cerut atunci Clubul arhitecților. Însă rețeaua telefonică a acelei părți a orașului fusese deteriorată. M-a săgetat o bănuială groaznică.

— Cum, am întrebat, clubul a suferit de pe urma exploziei?

— *Nimic n-a suferit de pe urma exploziei, a răspuns telefonistul.* Nu produceți panică, păstrați-vă calmul. Bună seara.

După timbrul vocii sale mi-am dat seama că centrala e sub supraveghere.

— Ce-a răspuns? a întrebat bătrînul.

— Totul e bine... totul e bine, am repetat prosteste. Dar se pare că o parte a rețelei s-a deteriorat... Știi, zguduirea... Solul Dorchesterului e instabil... *Probabil, cablul subteran...*

Păream, desigur, stupid bilbiînd explicații, care mai mult îl iritau pe bătrîn.

— Și acum ce-i de făcut? a întrebat, sumbru.

— Acum?... Acum...

Intr-adevăr, ce era de făcut? Unde putea să fie Miriam? Și Andrew? Șoseaua principală spre Dorchester trecea în apropierea conacului lui Johnson, intra în perimetrul de securitate specială. Dacă depășiseră zona aceea, trebuiau să fi ajuns acasă. M-am agățat cu furie de ideea aceasta.

— Andrew poate s-a și întors, i-am spus bătrînului, du-te acasă, eu plec înspre Miriam și o să vă telefonez de acolo.

Bătrînul a dat din cap și a plecat. De cum am rămas singur, m-a cuprins din nou valul de imagini oribile, și am pornit să umblu fără nici o țintă.

Întîi mi-a apărut imaginea lui Miriam, pe șosea, pe jumătate ascunsă sub o mașină carbonizată. Apoi am văzut-o aruncată de suflu peste cîmp, mai trăind încă. M-am scuturat ca de friguri. Trebuia să fac ceva... Să ajung acoșo, oricum...

Am telefonat la ea acasă, dar nu răspundea nimeni. L-am sunat apoi pe tata. Mi-a spus că Andrew nu s-a întors și m-a rugat să nu întârzii în oraș. Să nu întârzii? Dar unde aș fi putut întârzia? Cine ar fi putut să mă îndrumeze? Poate Garry?... Oh, dar Garry fusese indicat ca instructor al voluntarilor! Brusc disperarea mi s-a transformat într-o speranță oarbă, copilărească. Garry! El putea să-mi spună cum să ajung acolo!

M-am întors din drum și am pornit în pas alergător spre Clubul aviatorilor.

*
*   *
*

Cind am sosit acolo o parte dintre voluntari se și adunaseră. Era un grup mare de muncitori de la „Chadow-Steel“ în frunte cu Tiberio Olivotto, care așteptau tolăniți pe jos și fumind. În lingă poartă era un alt grup care discuta aprins. Printre dinșii l-am recunoscut pe Mustafă, și asta m-a bucurat mai mult decât orice. Medicul ăsta înalt, solid — pe adevăratul său nume Harris Isrand — fusese totdeauna pentru mine simbolul bunului-simț și al sănătății morale. Il cunoșteam de aproape 15 ani și în afară de bătrini și de Miriam nu iubeam pe nimeni mai mult decât pe dînsul. Stătea acolo sub o glugă uriașă, spălată de ploii și l-am recunoscut nu după mustafă și ochelari, ci după statură.

— Hello, micule, mi-a spus. Ești infolosit ca după baia de aburi. Ți-e frică să nu-ți pierzi vocea?

Eram la fel de înalt ca dînsul, numai că mult mai slab; dacă el îmi spunea „micule“, eu îi răspundeam prin „floricico“. Și, oricît ar părea de curios, omul ăsta solid, trăit pe șantiere și în circumscripțiile medicale cele mai mizere, avea destulă gingășie pentru a fi numit „floricico“.

— Pari nenorocit, micule, te-a indispus porcăria asta?

— Andrew și Miriam sînt acolo, trebuie să ajung la ei.

— Oooo... Iartă-mă, fac numai gafe în ultima vreme. Să intrăm la Garry.

Înăuntru, maiorul se plimba de colo pînă colo, palid și încruntat. A zîmbit la vederea lui Harris, și, după ce a transmis un ordin prin telefon, ne-am așezat cu toții. A refuzat net propunerea mea de a mă lăsa s-o caut pe Miriam dincolo de cordonul special, apoi a spus:

— Nu l-au găsit.

— Pe cine?

— Pe Johnson.

— Dar, după cum spunea Terrendal, Johnson trebuie să se prezinte în fața unei comisii.

— O să se prezinte cînd o să fie dispus.

— Cum adică? Vor să-l facă scăpat?

— Nu știu nimic precis, dar bănuiesc. Totul aduce a cavalcadă de nebuni. Vă dați seama ce o să iasă cu formarea cordoanelor? Mai mulți voluntari decît s-au prezentat pînă acum nu momim nici cu aur.

— N-o să iasă nimic, a incuviințat Harris, n-o să se mai ofere nimeni.

— Dar trebuie, altfel toată periferia vestică a Dorchesterului o să năvălească aici. Încă nu îndrăznesc să vină pe șosea, fiindcă se tem de apropierea craterului. Dar în curînd o să încerce. Știu și ei foarte bine ce înseamnă să rămînă acolo.

L-am întrerupt :

— Garry, totuși ce a fost? Ce a fost de fapt?

— De fapt? Nu cred să fie vreun om în America în stare să-ji dea acum un răspuns precis. Eu îți spun ce cred: cei de extremă-dreaptă au încercat o torpilare a dezarmării. Atmosfera era propice apariției lui Johnson. Nu căutați totuși o înșiruire strict logică în cele ce s-au petrecut. După părerea mea avem de-a face cu fapta unui om căruia îi fuge pămîntul de sub picioare, avem de-a face cu un nebun. Îngrozitor nu e faptul că nu se iau măsuri de rigoare imediat, ci că persoane influente tind să mușamalizeze afacerea. Posturile de radio și cele de televiziune nu transmit nimic. Și dacă America a aflat ceva, Europa habar n-are. Ziariștilor nu li se îngăduie să vină aici. Vor avea permis de trecere prin cordoane doar cițiva, aceia care, probabil, o să dezinformeze cu cea mai mare abilitate opinia publică.

— Atunci efectul bombei a fost...

— Îngrozitor, a continuat Garry, perimetrul închis de cordonul special e complet contaminat.

— Radioactivizat? În ce proporție?

— Mortală.

— Și pulberea de care a pomenit Terrendal?

— Ea se cerne pe o suprafață în care sintem incluși și noi.

Priviți!

Garry a scos o cutie de ebonit dintr-o husă de catifea roșie. Era un contor Geiger de fabricație militară solidar cu o cameră de ionizare.

— Ce vezi, doctore? a întrebat.

— Radioactivitatea e de trei ori mai mare decît cea obișnuită, a răspuns Harris. Crește continuu, Garry?

— Continu.

— Și atunci?

— Atunci? Garry a suris. Urmează să sosească fizicieni, ingineri, medici, aparataj de detectare radioactivă. Tot ceea ce industria noastră de război a produs sau a experimentat în scopuri... defensive.

— Și oamenii? Oamenii vor fi lăsați aici, în zona asta periculoasă?

— Doar pină la noi instrucțiuni. Nici un radioactivizat nu trebuie să scape în partea „curată“ a Americii.

— Oamenii ar trebui să fugă necondiționat, chiar acum, a spus Harris, să scape de aici. Dar o fugă în panică ar provoca tot atitea victime cât un linșaj în masă. De aceea trebuie păstrată ordinea.

— Ar trebui.

— Și tu crezi că o să mă bag în porcăria asta?

— Doctore, a spus Baron, dacă voi, cetățenii cinstiți, nu-mi dați ajutor, se vor oferi organizațiile de dreapta să mă ajute.

— Și noi ce-am putea face?

— Să-i lăsați pe refugiați să treacă. Dar în condițiile unei ordini severe și selectându-i.

Intr-adevăr, la asta nu mă gândisem. În cordoanele anunțate de Terrendal trebuiau deschise porți!

— Se cunoaște în oraș efectul radioactiv al exploziei?

— Nu, F.B.I.-ul a avut grijă să-i ridice acum două ore pe amatorii de fizică ce posedau contoare Geiger. S-a motivat că prezența lor ar putea constitui o sursă de panică.

— Dar, Garry, nu-ți dai seama că toată porcăria asta nu poate dura mai mult de 24 de ore și că mine totul o să se dea peste cap?

— Garrow, aș vrea ca pină mine seară jumătate din oraș să-și ia tălpășița. Dar, aparent, sint silit să mă opun. S-ar putea ca, la urma urmei, radioactivitatea să nu atingă o limită nepermisă. S-ar putea, tot atât de bine, ca efectele nocive să apară abia peste 20 de ani. Dar totodată s-ar putea întâmpla ca mulți dintre oamenii pe care-i cunoaștem să moară de maladii teribile, unele fără urme exterioare — cancere ale singelui —, altele însoțite de plăgi. Unii vor naște copii incapabili de a trăi, alții sint amenințați de orbiri, din cauza xeroftalmiei*. Zadarnic, peste 5 ore, se va încerca spălarea unei părți a reziduurilor cu ajutorul unei ploii artificiale. Două sute de meteorologi lucrează acum la asta. Ploaia va spăla, poate, o parte a pulberii, dar cea mai mare parte a acesteia s-a înălțat mult prea sus pentru a mai putea fi antrenată.

— Și atunci, Garry, în ultimă instanță ce-i de făcut?

— În ultimă instanță... imi ceri o declarație mult prea revoluționară pentru un militar. Să discutăm acum despre necesitățile imediate. Principala voastră grijă să fie cordonul.

— Trebuiau făcute grupe de urmărire a lui Johnson, nu cordoane, a spus Harris. Tu nu crezi că ticălosul ăla e undeva pe aproape? Nu crezi că se află împreună cu acoliții lui prin preajma dealurilor Srand? Nu se poate să nu aibă puncte de observație pentru cercetarea efectelor exploziei.

* Atrofia și uscarea conjunctivei și a corneei (n. r.).

— Miriam și Andrew sînt acolo, am spus, restul nu mă interesează. M-am săturat și de F.B.I., și de anchete, și de urmăriri. Dar acum ce am de făcut? Spune, Mustață, radioactivizații sînt molipsitori?

— Nu, ar trebui însă transportați într-o zonă neînfestată pentru a fi îngrijiți. Nu aveți nici o indicație în sensul ăsta?

— Ba da, a răspuns Garry, avioanele speciale pentru transportul lor vor ateriza miine în preajma cordonului special. Pista se execută acum. Dar pînă atunci nu trebuie să se producă accidente. Soldații au și plecat, sînt acolo. Pretextul cu care vor fi opriți refugiații e: toți cei atinși de pulberea exploziei sînt molipsitori. Trebuie deci izolați. Iar motivele reale sînt: cit mai puține vești despre întimplare, cit mai puțini martori oculari. Scandalul trebuie înăbușit.

Garry s-a întrerupt căci suna telefonul. A ascultat cîteva clipe, apoi a strigat: „Nu tratez cu voi. Vă anunț doar că dacă produceți vreo tulburare în orice parte a Chandowului, vă împușc! Spune-i marului dragon să nu facă o mișcare fără ordinul meu!”

A trintit receptorul și a mormăit.

— Canaliile... Era cineva din Klan... Mi se pare că am recunoscut vocea lui Porter. Imi spunea că vor să-i scoată pe negri din cartierul lor, ca să-i oblige să facă parte din cordon. Dar pe onoarea mea că-i curăț dacă încearcă să-i chinuie pe nenorociții ăia. În ceasurile astea, eu sînt reprezentantul ordinii la Chandow. Dar voi căutați să fiți calmi, să nu folosiți armele.

— Nici o grijă, Garry, am spus, o să-i oprim pe refugiați fără să tragem. O să le explicăm.

Baron a suris amărît:

— Să explici, Garrow, cui? Unor oameni innebuniți care fug pentru a scăpa de moarte? Cea mai fierbinte dorință a mea e ca cei din Dorchester să fi trecut de acum de punctele în care se va constitui cordonul. Să nu uităm un singur lucru: există catastrofe ale căror urmări pot întrece calamitatea inițială. Și eu vreau să împiedic haosul ce s-ar putea produce. Și asta cu ajutorul vostru și al lui Olivotto care e un băiat de nădejde. Gata. Să mergem afară.

Am ieșit. Oamenii stăteau trintii pe jos, fumînd, ca într-un bivouac.

— Drepti! a strigat Garry. Pentru 24 de ore va trebui să vă conformați unei discipline severe.

Oamenii s-au ridicat alene, îndreptîndu-și straietele carnavalești. Văzîndu-l pe maior doar în uniformă, cu fața descoperită, cîțiva și-au scos fularele de pe obraz. În clipa aceea a sosit în fugă un locotenent care i-a raportat ceva lui Garry. Dînsul i-a făcut semn să aștepte.

— Chestiuni urgente mă împiedică să vă explic pe larg ce aveți

de făcut, le-a spus voluntarilor. Din clipa asta sinteți la ordinele doctorului Isrand. Duceți-vă să primiți echipamentul. Instrucțiunile urmează.

Și, făcându-ne semn să ne apropiem, a adăugat încet, numai pentru noi:

— Măcelul pe șosea a început. Ku-Klux-Klanul atacă cartierul negrilor. Rămas bun, băieți. După ce-i calmez pe klavalerii* lui Porter, vă ajung din urmă.

Și, nesinchisindu-se că mina de voluntari așteaptă din partea lui un discurs patriotic, s-a urcat într-un Willys și a dispărut.

V

Cerul era plin de stele. Luna se ridicase deasupra dealurilor Srand, subțire și incovoiată ca într-o mie și una de nopți. Pe Broadway Line jucau reclamele luminoase și către est cerul avea culoarea roșiatică — ardeau pădurile lui Johnson. Străzile erau din nou pustii — oamenii se temeau să nu fie luați ca voluntari în cordonul de securitate specială. Nu vedeai decît cîțiva polițiști și, din loc în loc, ofițeri în fața clădirii poștei, telefoanelor, a marilor depozite de carburanți.

Autobuzul în care ne aflam fișia pe asfalt ca și cum sub el ar fi fiert un ceainic și mă chinuia un somn bolnăvicios. Am închis o clipă ochii și am visat o excursie grozavă pe care o făcusem cu o lună în urmă cu Miriam. Am visat amănunțit picnicul luat pe iarbă, plimbarea prin pădure și prima noastră îmbrățișare într-o mică peșteră pierdută în verdeață.

M-am trezit izbindu-mă de spătarul scaunului din față. După țigara care încă nu se consumase, am înțeles că visul meu nu durase decît foarte puțin. Dar fără indoială că aș fi dormit mai departe dacă autobuzul nu s-ar fi oprit.

Am aruncat o privire pe geam și, după sirna ghimpată, așezată pe garduri duble, după lămpile oarbe ale sentinelor, am bănuț că sîntem în zona 110. Un căpitan grăsuliu, cu o privire pierdută, ne-a primit și s-a recomandat doctorului — maiorul dăduse deja dispoziții precise. Am fost conduși pe o căraruie între două șiruri de barăci, apoi într-o cameră foarte mare cu aparate de gimnastică. Domnii de la 110 rămăneau și iarna acolo să-și continue experiențele și aveau nevoie de corpuri sănătoase pentru mințile lor sănătoase...

Ne-am dezbrăcat pentru a ne pune hainele de protecție și am avut vreme să-i privesc în voie pe voluntari.

* Klavaler — membru al Ku-Klux-Klanului

Cei mai mulți erau muncitori de la Chow-Steel, pe care, deșigur, îi antrenase în acțiune Tiberio-Olivotto. Americanul ăsta de origine italiană își păstra firea lui însoțită și pătimașă de mediteranean în orice împrejurare. Făcea să-l vezi: înalt, solid, suplu, cu fața brăzdată de două cufe adânci, veșnic bine dispus și nesupunindu-se nimănui. Era de meserie ajustor mecanic și opiniile lui de stînga erau bine cunoscute de întregul Massachusetts, iar în urmă cu cîțiva ani chiar Snowders îl anchetase pentru campania pe care o dusese în favoarea soților Rosenberg. Dar pe lingă muncitorii de la Chow-Steel și mulți mici negustori și funcționari, apăruseră și cîteva figuri din pleava Chandowului.

Frank și Garter erau doi vlăjgani cu umerii lăsați, cu frunți mitite, buzați, de-și era mai mare dragul să-ți-i inchipui sărutînd o față. Amindoi sufereau de un ușor strabism, și privirea asta rătăcită, sub fruntea modestă, nu te impresiona de loc plăcut. Frisco, mîncătorul de negri, avea o figură de călău de operetă, sprincenat, masiv, păros. Ridea tare, se bucura de orice și adevăratul său caracter de „mîncător“ nu ieșea la iveală decît în lișajuri sau în vreme ce-și povestea isprăvile. Slim, borfașul, pe care-l știam din ziare, nu lua parte la conversația gălăgioasă a celorlalți și zimbea cu stînjeneală auzind injurăturile lui Frisco. Mai erau mulți alții pe care-i știam mai puțin sau al căror nume îl uitasem reținîndu-le numai figura și anecdota țesută în jurul persoanei lor.

Efectul produs de prezența acestor cetățeni ai Chandow-ului — pe care îi crezusem la închisoare — era amplificat de felul în care se costumaseră. Unul își scotea dintr-un joben scăfirlia bandajată cu tifon, altul descoperea de sub o cască de aviator un fular femeiesc ce-l cuprindea după ceafă și urechi, al treilea purta două combinezoane peste vestă, al patrulea încăpuse într-un costum de cauciuc folosit la vinatul sub apă. Cîțiva erau înfășurați în fețe de masă nylon, iar cei mai mulți purtau peste pantaloni minimuri antiradioactive. Pe Snowders l-am recunoscut cel mai tirziu pentru că, strecurat în celălalt colț al încăperii, ne întorcea spatele.

Căpitanul a revenit după cîteva minute însoțit de cîțiva soldați. Aduceau costumele speciale confecționate pentru războiul nuclear. Erau salopete complet închise, dintr-un material kaki, cu glugi, mănuși mari și ghețe ușoare prințind partea de jos a pantalonului. Fața acoperită cu același material avea în partea de sus un vizor laț dintr-un plastic asemănător plexiglasului, puțin violaceu. N-am păstrat pe noi decît o cămașă și chiloții — nu pentru că altfel ne-ar fi fost frig, ci datorită asprimii costumelor. Căpitanul a citit un instrucțaj foarte scurt: să nu bem apă de la nici un robinet aflat în zona cordonului, să nu atingem copacii, iarba, pămîntul decît cu tălpile

ghetelor ; să nu ne scoatem gluga spre a ne răcori, mai ales dacă plouă.

Apoi ne-am urcat din nou în mașini, uniforme ca niște roboți scoși în serie, singurul ușor de distins fiind Harris, datorită banderolei înguste, albe, fixate pe brațul stîng.

Autobuzele părăsiră pădurea și trecură pe șoseaua aflată la poalele dealurilor Srand. Pe măsură ce urcam și orizontul ciștiga adîncime, incendiul pădurilor lui Johnson devenea din ce în ce mai vizibil. Apoi șoseaua coti, părăsind poalele dealurilor, și se îndreptă spre calea ferată. Din marginea drumului ieșiră doi soldați cu automatele în cumpănire, îl văzură pe căpitan și se retraseră. Înaintarăm încă vreo cîteva sute de metri și ne oprirăm. Oamenii săriră jos, în tăcere. În fața noastră era cîmpul neted și luminat de incendiu, în dreapta calea ferată, în stînga muntele Richard. Siluete de militari se desprindeau din întuneric, și, după cîteva clipe, am distins și conturul unor mașini de o formă bizară. La lumina unei lanterne am ghicit căruia fapt îi datorau bizateria : mașinile erau de fapt... tanchete. Autoritățile se pregătiseră deci pentru menținerea unei ordini deosebit de stricte.

N-am mai apucat să schimb o vorbă cu Harris, cînd deasupra noastră s-a auzit zumzetul specific al avioanelor de vînătoare, și o clipă după aceea cerul s-a acoperit de parașute luminoase. Efectul a fost paralizant. Nimeni n-a mai scos un sunet, ostași și civili se holbau în sus, cu capul dat pe spate, stranii, neomenești în echipamentul lor antiatomic. Păreau o ceată de marșieni înmărmuriți de jocul fantastic al unor sorți artificiali. Liniștea era atît de adîncă încît se auzeau trosnetele focului îndepărtat. M-a cuprins un tremur ușor, de neînfrînt. Lumina aceasta rece, descoperind toate firele de iarbă, frunzele pomilor, îmi amintea ciuperca aceea ce crescuse ieri din pămînt lipindu-se de nori. Erau două fenomene monstruoase, complexe, strivind omul. Unul prefăcuse sute de americani în surse radioactive, celălalt transforma noaptea în zi, silindu-l pe individ să se bage în pămînt pentru a nu se simți cu toate mădularele descoperite.

Liniștea a fost spartă de vocea căpitanului care ne însoțea. Se vedea că-i e scîrbă de adunătura noastră de civili, dar ordinele erau precise și dînsul venise acolo spre a le executa.

— Domnilor, a spus, din clipa aceasta misiunea dumneavoastră trece din faza de pregătire în faza de executare. Veți fi împărțiți în două grupe. Ambele vor depinde de domnul doctor Harris Isrand, care va conduce personal grupa întii. Vă rog să vă împărțiți în două, la dreapta și la stînga mea, după preferințe personale.

După o scurtă șușoteală, oamenii s-au adunat în două grupe.

L-am recunoscut pe Snowders după șovăială — nu știa cum să aleagă sectorul mai puțin primejdios.

— Doctorul Isrand, continuă căpitanul, va prelua conducerea grupei întii, cu care se va deplasa trei kilometri spre nord, acolo unde șoseaua face un cot la distanță maximă de calea ferată. Cealaltă grupă, sub comanda domnului Tiberio Olivotto, va merge spre sud pînă la frontiera statului Connecticut, unde există o rețea de drumuri carosabile. În general dumneavoastră trebuie să vorbiți cu refugiații din Dorchester, să-i sfătuiți să fie calmi, să se întoarcă spre aerodromul ce va fi dat în folosință miine în zori, lingă vechea pistă de decolare. Trebuie să ferim America de acești cetățeni radioactivizați fără voia lor și totodată să avem grijă ca cei care au suferit direct de pe urma exploziei să fie detectați. Nu e cazul să vorbim mai mult de această experiență a domnului Johnson fără a risca să ne dăm pe mîna propagandei de stînga. La ora aceasta desigur că marile ziare și-au și trimis reporterii încoace. Nici unul însă nu va trece de cordonul de securitate națională. În mod expres vă atragem atenția că n-aveți voie să fotografiați nimic.

Gîndurile mele amorțite se limpezeau. Nu mai aveam puseuri de ură, nu mai protestam mental, cu vehemență. Înțelegeam că haosul își alungă turbioanele ceșoase numai în lumea noastră mică, de funcționari și intelectuali, de gospodine și muncitori. Noi nu pricepeam nimic, izbîndu-ne de acest zeu al stupidității care părea să guverneze totul. Dar sus, sus de tot, în înaltele cercuri ale Wall Streetului domnea o limpezime olimpică. Domnii aceia șiau bine ce trebuie să facă, și neînțelesele forțe și evenimente care pe noi ne amețeau erau în mîinile lor și se jucau cu ele. Întrucît experiența lui Johnson nu reușise, aveau, poate, să-l declare criminal. Dar ochii Americii și ai lumii trebuiau feriți de imaginea murdarei Colombine. Eminențele cenușii care-și deschisese ră palmele pentru a da drumul bombei nu aveau să pățească nimic. Cel mult acei specialiști care teoretizaseră această eroare științifică. Dar nici de creierii lor strategici și atomici nu se puteau dispensa șefii lui Johnson. Singurii care puteau fi acoperiți în liniște cu pămînt și asfalt erau americanii mijlocii. De la înălțimile acelea olimpice era, desigur, destul de greu de distins între Carter, Frank, Slim, pe de o parte, și Garry Baron, Harris, Garrow, pe de altă parte.

În timp ce căpitanul cel grăsuliu vorbea, mă gîndeam la toate acestea fără surescitare, dar cu o mare oboseală.

Căpitanul sublinie că principalul nostru rol e să întoarcem din drum eventualele automobile care ar fi venit dinspre Dorchester, convingîndu-i pe oameni să se îndrepte spre pista proaspăt construită. De acolo aveau să fie transportați în vest cu avioanele. Adăugă că vom

găsi la el un sprijin complet pentru orice fel de situație și ne ură succes deplin.

Și din nou luarăm loc în autobuze, lunecind fantomatici pe șosea cincizeci de bărbați cu glugi kakj deschis, impersonali și parcă lipsiți de viață.

Am atins înainte de miezul nopții punctul repartizat. Sub cota Well crescuse un adevărat oraș, un oraș care continua să se ridice, sub ochii noștri, ca o colonie de microorganisme. Patru faruri luminau șoseaua și alte patru, îndreptate în jos, tabăra. Erau vreo zece corturi mari, cele mai multe având la intrare stema crucii roșii. Două dintre ele erau împodobite cu un fel de zigzag galben, închipuind un fulger. Mai în spate era cortul instalației de forță care dădea energie aparatajului medical, lumină și mișca o mică foreză.

— Ce tot scobesc acolo? am întrebat.

— Gropi, a răspuns un militar.

— Pentru cine?

— Pentru cine o să fie nevoie.

Calmul câștigat cu greutate mă părăsi pe dată. Oricît voiam să înțeleg totul cu absolut cinism, mereu apărea un element care mă depășea și-mi biciuia singele. Mustața a observat numaidecît că m-am crispat și m-a bătut pe umăr:

— Liniștește-te, micule. Sintem aici tocmai ca gropile astea să nu se umple. Hello, Snowders, vino, te rog!

Robert s-a apropiat de noi. Vasăzică Harris îl ochise pentru grupa noastră. Măcar blestematul ăsta de denunțator să nu aibă o noapte ușoară!

— Snowders, bine că ai nimerit la noi, a spus doctorul. Ești bun de gură și ai prestață. Cînd cei din Dorchester o să ajungă aici, ai putea să le vorbești despre această mică experiență.

— Te rog, Isrand, lasă grupulele proaste. Sint întors pe dos de ticăloșia care s-a făcut aici. Și fără aluzii; asta n-ar putea decît să toarne ulei pe foc. Dar... dar voi auziți? Să știți că vin... Da, ei sint! Doctore, ar fi totuși bine să tragem un foc în aer, să se vadă că sintem o forță... ar trebui, totuși...

Dar dorința lui nu putea fi dusă la îndeplinire. Trebuia ca cei din Dorchester să fie domoliți, nu întăriți. Încă nu se vedeau decît farurile lor, oarbe în strălucirea reflectoarelor taberei. Căpitanul a sesizat aceasta, ordonînd ca trei dintre șuvoaiele de lumină pe care le abăteam asupra șoselei să fie întrerupte, iar al patrulea să treacă pe fază mică.

În clipa cînd reflectoarele s-au stins, de după arcul larg al drumului străjuit de copaci au apărut automobilele din Dorchester.

În față era un Cadillac căruia îi dispăruse un sfert din caroserie. La volan era un bărbat între două vîrste, plin de singe, care

se silea să-și țină capul drept. Harris a alergat în întimpinarea lui, și dinsul a stopat. Am pornit cu doctorul de-a lungul șiragului de mașini, mergând parcă pe picioare de plumb, cu fruntea acoperită de o sudoare rece. A doua mașină era tot un Cadillac, ce nu stopase la timp, izbindu-l pe cel din față. Am privit înăuntru lui. La volan nu era nimeni. Pe bancheta din spate, căzute una peste alta, zăceau trei femei. Automobilul fusese remorcat, de aceea alunecase pină la tamponul primului. Următorul era un Ford nou, cu parbrizele plens-nite. Am vrut să deschidem portiera, dar cineva o ținea foarte strins dinăuntru, se temea, desigur, că va inhala praful radioactiv.

Continuam să înaintez alături de Harris în dreptul acestui panopticum* mobil, al acestui panopticum uman pe care trebuia să-l întoarcem din drum către aerodrom. Insuși efortul mecanic cerut șoferilor părea o nebulie și nu-mi puteam închipui alitea sute de automobile făcând cale întoarsă, alunecind unele pe lângă altele, silindu-se să intre în coloană, să lase liberă partea dreaptă a șoselei. Ar fi fost o încercare absurdă chiar dacă ai fi avut de-a face cu oameni calmi, odihniți. Dar cine avea să-l convingă pe tinărul cu o privire de dement de la volanul Buickului, care scosese un pistol la apropierea noastră, că ar fi mai bine să-și întoarcă automobilul? Cine putea vorbi cu femeia care urla fără încetare să eliberăm drumul? Poate că oamenii aceștia aflaseră de instituirea cordoanelor cu ajutorul posturilor de radioamatori. Totuși veniseră pină aici, ceea ce însemna că vor să treacă cu orice preț.

Mustață s-a oprit brusc. Prin vizor îi zăream figura galbenă, în prada unei cumplite emoții. Mi-a făcut semn că putem să ne întoarcem. Am revenit în capul coloanei, unde se adunase întregul grup de voluntari din Chandow.

Mustață și-a scos gluga și a ciocănit în microfonul proaspăt instalat. Apoi a început să vorbească cu o voce gilgiitoare, pe care megafioanele o rostogoleau peste cimp.

— Cetățeni din Dorchester, a spus, drumul e distrus de explozie. Noi am venit aici în Willysuri și tanchete. Nu aveți pe unde trece, și, chiar dacă ați face-o, ați intra în altă zonă radioactivă. Sintem aici ca să vă ajutăm. Cei pe care explozia i-a surprins pe șosea și au fost răniți vor rămâne aici spre a căpăta îngrijirile de urgență. Ceilalți, absolut toți valizii, vor face cale întoarsă, îndreptându-se către aerodromul construit în apropierea vechii piste. Două sute de avioane sînt puse la dispoziția noastră. Veți fi transportați pentru un amănunțit control sanitar în spitalele din Wihbley. Veți...

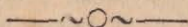
Dar vocea îi fu acoperită de un urlat colectiv. Refugiații țipau, claxonau, fluierau, pentru a căpăta cale liberă.

* Muzeu sau expoziție de figuri de ceară (n. r.).

Atunci Frisco, omoritorul de negri, a avut o inițiativă. Smucindu-l la o parte pe șofer, a sărit la volanul Cadillacului din față, a dat drumul la motor și a întors mașina. Exemplul său a fost urmat și de ceilalți. Primele zece mașini ale coloanei porniră înapoi către aerodrom. Dar nu înaintară decit cincizeci de metri. N-am aflat nici odată dacă au fost oprite de coloana care era împrăștiată de ambele părți ale șoselei sau dacă ei înșiși s-au răzgîndit, dîndu-și seama că vor trece iar pe lângă craterul Colombinei. Cert e că au venit înapoi în fugă, făcînd semne desperate că n-au putut răzbi.

(Continuare în numărul viitor)

Abonamentele la revista „Știință și Tehnică” și la colecția de „Povestiri științifico-fantastice” se primesc pînă cel mai tîrziu în ziua de 23 a lunii, cu deservirea în a doua lună următoare.

Abonamentele se primesc de către difuzorii de presă din întreprinderi, instituții și de la sate, secțiunile de difuzare a presei, precum și de către factorii și oficiile poștale.

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ - PREȚUL 1 LEU